

Цар Симеон Велики. Детайл от стъклопис.
Българска народна банка

Tsar Simeon the Great. A fragment of stained glass.
Bulgarian National Bank

„Цар Симеон Велики“
Сребърна възпоменателна
монета с частично позлатяване
от серията „Средновековни
български владетели“
Емисия на БНБ

Tsar Simeon the Great
Partially Gold-plated
Silver Commemorative Coin
Medieval Bulgarian Rulers Series
BNB Issue

© Българска народна банка, 2014
© Институт за исторически изследвания при БАН, текст, 2014
© Питър Скуп, превод, 2014

© Bulgarian National Bank 2014
© Institute for Historical Studies – BAS, text, 2014
© Peter Skipp, translation, 2014

135
ГОДИНИ БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА
YEARS BULGARIAN NATIONAL BANK

Цар Симеон I Велики (893–927) е най-прославеният владетел в историята на българската държава. При неговото управление България достига един от върховете на своето военно и териториално могъщество, при което границите ѝ опират на три морета – Черно, Бяло и Адриатическо. Военните победи и дипломатическите успехи превръщат България в най-силната държава на европейския континент по онова време. Симеон поддържа контакти с редица европейски владетели, с папския събор и с арабски халифи, които посрещат българските царски пратеници с респект и почете.

Драматичните събития в България от края на IX в. налагат Симеон да седне на княжеския престол едва на 27 години и да продължи делото на своя велик баща – княз Борис I. Междувременно изтича срокът на поредния мирен договор между България и Византия. Империята смята да наложи със сила по-неблагоприятни условия на младия български княз, но победите на българската армия принуждават византийския император да подпише нов мирен договор.

Конфликтите между Византия и България продължават, а военните стълкновения достигат кулминация с решителната битка при река Ахелой (край дн. Несебър) на 20 август 917 г. Там българските войски разгромяват мощната армия на Византия и обсаждат нейната столица Константинопол. Симеон вече се титулува „цар на българите и ромеи“, а стремежът му е да влезе в Константинопол и да оглави единна българо-византийска империя. Българският цар търси помощта на арабските халифи, но планът му за общи действия срещу Византия не успява.

На младина Симеон е подготвян да оглави Българската църква. Той учи в Магнаурската школа в Константинопол – най-прочутата академия в тогавашния свят. Със своята образованост и духовна извисеност Симеон Велики изпъква като най-ерудираният и просветен владетел в тогавашна Европа.

Неслучайно неговото управление остава в историята и като „Златен век на българската култура“. Това е период на духовен разцвет и подем на архитектурата, богословската наука, старобългарската книжнина и приложните изкуства. Столицата Преслав впечатлява с великолепието си и с шедеврите на средновековната църковна и гражданска архитектура. Сред тях е блестял златният купол на любимата на Симеон Кръгла църква. Владетелят подпомага и лично участва в работата на новосъздадените просветни школи, където плодотворна дейност развиват писатели, преводачи и художници. Техните произведения стават образец за подражание на поколения български, руски и сръбски творци, а България се утвърждава като център за разпространение на славянската писменост и култура.

Краят на славното царуване на Симеон Велики настъпва на 27 май 927 г., когато сърдечна криза покосява великия владетел.

Tsar Simeon the Great (893–927) was Bulgaria's most renowned ruler. In his reign, Bulgaria reached one of the peaks of its military and territorial might, spreading to border the Black, Aegean, and Adriatic Seas. His prowess at the battlefield and diplomacy made Bulgaria Europe's most powerful state at the time. Simeon maintained contacts with numerous European rulers, the Pope, and the Arab Caliphs, all of whom received Bulgarian royal emissaries with respect and honours.

Dramatic events in the late Ninth Century forced Simeon to assume the Princely throne at just 27 and continue the work of his illustrious father, Knyaz Boris I. A peace treaty between Byzantium and Bulgaria expired at the time. The Empire attempted to impose much more onerous terms on the fledgling Prince, but Bulgarian victories forced the Byzantine Emperor to sign a new pact.

Conflicts with Byzantium continued, warfare culminating with a decisive battle at the Achelous river near today's Nesebar on 20 August 917. The Bulgarian armies routed the powerful Byzantine army, pursuing it to a siege of Constantinople. Simeon now titled himself Tsar of the Bulgarians and Romans, hoping to capture Constantinople and rule over a union of Bulgaria and Byzantium. The Tsar sought alliance with the Arab Caliphs but his plans for joint action against Byzantium did not succeed.

The young Simeon had been groomed to head the Bulgarian Church. He studied at the Constantinople Pandidakterion: the foremost academy of its time. His education and prowess in the divinites made him stand out as Europe's most erudite and educated ruler of the time.

History knows Simeon's rule as the Golden Age of Bulgarian Culture. It was a period of spiritual flourishing and advances in architecture, theology, letters, and the applied arts. The capital city of Preslav held magnificent examples of Mediaeval clerical and civic architecture. Amid them shone the golden dome of Simeon's beloved Round Church. The ruler sponsored and personally participated in the work of new schools where writers, translators, and artists laboured. Their works became examples to be followed by generations of Bulgarian, Russian, and Serbian artists. Bulgaria became the centre for the diffusion of Slav letters and culture.

Simeon the Great's reign ended on 27 May 927 when a heart attack killed him.

ТЕХНИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ

Емисия	2014 г.
Номинална стойност	10 лева
Метал	сребро, проба 925/1000, с нанесено частично позлатяване
Качество	мат-гланц, висше
Тегло	23.33 г
Диаметър	38.61 мм
Гурт	гладък
Тираж	3000

Художествен проект: Ваня Димитрова
Монетата е изработена
в Монетен двор ЕАД.
Емитент: Българската народна банка

SPECIFICATIONS

Year of issue	2014
Nominal value	10 levs
Metal	Ag 925/1000 partially gold-plated
Quality	proof, mint state
Weight	23.33 g
Diameter	38.61 mm
Edge	flat
Mintage	3000

Artistic design: Vanya Dimitrova
The coin is minted in the Bulgarian Mint EAD.
Issuer: Bulgarian National Bank